

Nr. 29

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

6 februari 2002

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

BUITENGEWONE VERGADERING

PLECHTIGE HULDIGING

Inhoud

Nr. 29

Woensdag 6 februari 2002
Buitengewone vergadering

Berichten van verhindering	1
Hulde	1
Gelukwensen	1
Lofredes	1
Spreker : minister-president Patrick Dewael	
Dankwoord	10
Spreker : de heer Norbert De Batselier	
Regeling van de werkzaamheden	14

VOORZITTER : De heer Johan De Roo, eerste ondervoorzitter

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 11.07 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Claudine De Schepper, Boudewijn Laloo : gezondheidsredenen ;

Patrick Lachaert, Stefaan Platteau : ambtsverplichtingen ;

Mark Van der Poorten : familieverplichtingen.

HULDE

De voorzitter : Dames en heren, wij brengen nu hulde aan de heren De Batselier, Denys, Vermeiren, Bossuyt en De Loor voor hun twintig jaar parlementair mandaat.

Mag ik de kamerbewaarders verzoeken de jubilarissen naar hun plaats te begeleiden ?

- *De jubilarissen vervoegen zich bij de vergadering en nemen plaats. (Applaus)*

GELUKWENSEN

De voorzitter : Dames en heren, naar aanleiding van deze plechtige huldiging heb ik gelukwensen ontvangen van de heer De Croo, voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, van de heer De Decker, voorzitter van de Senaat en van de

heer Evers, voorzitter van de Duitstalige Gemeenschapsraad.

In zijn telegram zegt de heer De Croo : ‘Namens de Kamer sluit ik me volmondig aan bij de hulde die het Vlaams Parlement brengt aan de heren De Batselier, Bossuyt, De Loor, Denys en Vermeiren ter gelegenheid van de viering van hun twintigjarig mandaat als parlements lid. Wij bewaren uitstekende herinneringen aan onze voormalige collega’s, eminente leden van onze assemblees die zich altijd ten volle hebben ingezet en een aanzienlijke bijdrage tot de parlementaire activiteit van het land hebben geleverd. Ik sta er dan ook op hen van harte geluk te wensen en wens hen verder een uitstekende gezondheid en veel geluk toe.’

In zijn telegram zegt de heer De Decker : ‘In naam van de Senaat en in mijn eigen naam wens ik mij aan te sluiten bij de hulde die tijdens deze buitengewone zitting wordt gebracht aan de heer De Batselier, voorzitter van het Vlaams Parlement, en aan de heren Denys, Vermeiren, Bossuyt en De Loor voor hun twintigjarig parlementair jubileum. De Senaat richt zijn oprechte gelukwensen tot de jubilarissen en dankt hen voor hun betekenisvolle bijdrage tot de parlementaire werkzaamheden in ons land. De Senaat wenst zeer in het bijzonder hulde te brengen aan oud-senatoren Vermeiren en De Loor voor hun inzet in de hoge assemblee.’

Ook de Duitstalige Gemeenschap en verscheidene andere instanties en personen hebben gelukwensen gestuurd naar de jubilarissen.

LOFREDES

De voorzitter : Mijnheer De Loor, beste Herman, als burgemeester en als volksvertegenwoordiger is een van uw grootste bezorgdheden het contact met de bevolking onderhouden. Een praktische instelling en de sociale dimensie zijn twee invalshoeken die bij u centraal staan.

Na uw opleiding ging u aan de slag als medewerker bij het nationaal secretariaat van de Algemene Centrale van het ABVV. Enkele jaren later werd u aangesteld als vakbondssecretaris voor het gewest Aalst, een functie die u nog altijd aanspreekt, want toen De Standaard u onlangs vroeg wat u het liefst zou doen buiten uw huidige taak, antwoordde u resoluut ‘vakbondssecretaris’. Het is dan ook begrijp-

Voorzitter

pelijk dat de politieke microbe u snel te pakken kreeg.

In 1970 waren er gemeenteraadsverkiezingen en werd u onmiddellijk verkozen als gemeenteraads-lid in Zottegem. U begon uw politieke carrière vanuit de oppositiebanken – dat is altijd een goede leerschool. Van 1977 tot 1980 was u schepen van Welzijnszorg en Onderwijs, en van 1980 tot 1982 eerste schepen. Na de gemeenteraadsverkiezingen van 1982 werd u voor de eerste keer burgemeester van Zottegem. Van 1989 tot 2000 zat u weer een tijdje in de oppositie, maar op 1 januari 2001 werd u opnieuw burgemeester van de Egmontstad.

De stap naar het grotere politieke toneel kwam er in 1981. Van 1981 tot 1987 was u volksvertegenwoordiger voor het kiesarrondissement Aalst. In 1987 stapte u over naar de Senaat en werd u senator voor het kiesarrondissement Aalst-Oudenaarde. Via het dubbelmandaat was u van 1981 tot 1991 tevens lid van de Vlaamse Raad. In deze Vlaamse Raad was u tijdelijk Tweede Ondervoorzitter en 3 jaar lang secretaris. U zetelde in tal van commissies waaronder Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting, Samenwerking, Binnenlandse Aangelegenheden en Taaldecreetgeving, en in de werkgroep rond alternatieve financiering voor de sociale huisvesting.

In 1991 was u lijsttrekker voor de Kamer van Volksvertegenwoordigers, maar ten voordele van een collega nam u ontslag als Kamerlid en belandde u via coöptatie weer in de Senaat, als provinciaal senator voor Oost-Vlaanderen. Begin 1992 werd u quaestor van die eerbiedwaardige parlementaire instelling.

Ook u koos bij de verkiezingen van 21 mei 1995 voor het Vlaams Parlement. Als Vlaams volksvertegenwoordiger was u vast lid en secretaris van de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid, waar men altijd kon rekenen op uw trouwe aanwezigheid. In 1999 werd u als lijsttrekker voor het Vlaams Parlement opnieuw verkozen tot Vlaams volksvertegenwoordiger.

In de talrijke commissievergaderingen toonde u een grote kennis van zaken op het gebied van het lokaal en het huisvestingsbeleid. U hebt altijd aandacht en begrip gehad voor de lokale problemen : de gemeente was en is voor u de basis van de democratie. Lokaal is niet synoniem voor minder belangrijk : de zorg voor uw kieskring, uw provincie

en uw mensen is belangrijk, zonder dat u daarbij de ruimere context uit het oog verliest. U vond en vindt dat het Vlaams parlement daar aandacht voor moet hebben. Het belang van een lokaal mandaat beschreef u in een opiniestuk als volgt : ‘Het lijkt mij voor een parlamentslid geen overbodige luxe om voeling te hebben met het bestuurlijk gebeuren in een gemeente. De tijd van confrontatie tussen de bestuursniveaus is veraf. Efficiënt besturen steunt integendeel op samenwerking. Kennis bevordert die samenwerking.’

Uw inzet voor het lokale bestuur blijkt ook uit het feit dat u vanaf het prille begin betrokken was bij de ontwikkeling van de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten. In het Vlaams Parlement wordt de VVSG wel eens ‘het syndicaat van de gemeenten’ genoemd omdat ze altijd de gemeentelijke en stedelijke belangen verdedigt. Als ondervoorzitter van de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten voelt u de polsslag van de syndicale wensen van lokale besturen.

Collega De Loor, beste Herman, het is me een waar genoegen dat ik iemand die de kleine en de grote democratie en de sociale beweging hoog in het vaandel draagt na dit huldebetoon een ereteken mag overhandigen als blijk van onze waardering voor uw twintigjarige parlementaire inzet. Mag ik u uit naam van het Vlaams Parlement het allerbeste toewensen voor de toekomst, zowel in Zottegem als in Brussel. (*Applaus*)

Geachte heer Bossuyt, beste Gilbert, vandaag wordt u gehuldigd voor uw inzet die u de voorbije 20 jaar als volksvertegenwoordiger hebt getoond.

In uw studententijd kwam uw interesse voor sociale thema's al duidelijk tot uiting. U was lid van de Studenten Vakbeweging die over allerlei thema's filosofeerde. Als 20-jarige student in de rechten begon u al met het aanbieden van dienstbetoon, wat op zich opmerkelijk te noemen is ! U wou uw juridische kennis delen met diegenen die het echt nodig hadden. Aanvankelijk wou u na uw opleiding advocaat worden, maar net voor de eedaflegging als advocaat werd u gevraagd om voor de socialistische textielvakbond in Gent aan de slag te gaan. U gaf her en der syndicale vorming en bracht het al snel tot nationaal secretaris van de textielcentrale. In die periode leerden we elkaar sterk appreciëren en we bouwden mee aan het Textielplan.

Uit die periode heb ik een opmerkelijk citaat van u teruggevonden dat tot op de dag van vandaag boekdelen spreekt. U zei : ‘Na een periode van sociale welvaart merk je dat alles wat door een maat-

Voorzitter

schappij werd opgebouwd, eigenlijk heel kwetsbaar is. Je moet je overtuiging daarin dan weten te situeren, ook politiek.'

In de politiek bent u een tijdlang de benjamin geweest. Op 23-jarige leeftijd kwam u in 1971 in de gemeentepolitiek terecht. Na 12 jaar op de oppositiebanken kwam u in 1983 in de meerderheid. Een legislatuur later mocht u zich burgemeester van Menen noemen. U kreeg de burgemeesterssjerp opnieuw na de verkiezingen van 2000.

In 1981 werd u op 34-jarige leeftijd verkozen tot Kamerlid voor het kiesarrondissement Kortrijk. Van 1981 tot 1995 was u eveneens lid van de Vlaamse Raad. U was secretaris in het Bureau van de Kamer van Volksvertegenwoordigers van 1985 tot 1989, in 1989 werd u ondervoorzitter in dit Bureau en in 1994 SP-fractievoorzitter. U was lid van verschillende commissies waaronder Bijstand aan Personen, Binnenlandse Aangelegenheden en Algemene Zaken en Samenwerking. In 1993 nam u in de Vlaamse Raad de zware taak van voorzitter van de onderzoekscommissie Kempische Steenkoolmijnen op die moest onderzoeken waaraan de reconversiegelden voor de KS werden besteed.

In 1995 koos u voor het Vlaamse niveau en werd u tot Vlaams volksvertegenwoordiger verkozen voor de kieskring Roeselare-Tielt-Kortrijk. In het Vlaams Parlement bleef u tot voor kort fractievoorzitter en als dusdanig lid van het Uitgebreid Bureau. Die taak is nu weggelegd voor uw collega Bruno Tobbacq. Als fractievoorzitter trad u op de voorgrond als een gedegen bemiddelaar : een politicus die bezielend werkt, die over meer dan een behoorlijke dosis overredingskracht beschikt en verzoenend kan optreden.

Het Belang van Limburg omschreef uw fractievoorzitterschap als volgt : 'De kunst voor een fractieleider in de meerderheid bestaat erin de regering te loven, maar tevens net voldoende kritiek in te bouwen om geloofwaardig te blijven en daar slaagt Gilbert Bossuyt met glans in.'

Als vast lid van de commissies voor Reglement en Samenwerking, Algemeen Beleid, Financiën en Begroting was u mede-indiener van heel wat moties, amendementen en voorstellen. Zeer vermeldenswaardig is dat, naar aanleiding van de bespreking van de beleidsnota Financiën en Begroting 1999-2004, u zich afvraagt of sommige belastingen nog wel een bestaansreden hebben. U onderwierp als eerste het kijk- en luistergeld aan een kritische be-

vraging en stelde dat het kijk- en luistergeld een belasting uit het verleden was.

Opmerkelijk was ook dat, naar aanleiding van uw opmerkingen in het Vlaams Parlement, in maart 2000 een motie unaniem werd aangenomen. Daarin wordt de Vlaamse regering gevraagd de organisatie van de inning van eigen belastingen en de fiscale decreetgeving terzake te evalueren.

Beste Gilbert, uw gedrevenheid blijkt uit uw benadering van heel wat problemen. Uw belangstelling is ruim en wordt door culturele en sociale openheid en door tolerantie geïnspireerd. U staat dan ook, zowel in Menen als in Brussel, bekend als een dienstbaar volksvertegenwoordiger, als een burgemeester die zijn taak ernstig neemt en als een mens die de burgers die hem verkozen hebben, niet wil teleurstellen.

Het is voor mij daarom een genoegen u na dit mondelinge huldebetoon een ereteken te mogen overhandigen, als blijk van onze waardering voor uw twintigjarige inzet in onze parlementaire assemblees. (*Applaus*)

Geachte heer Vermeiren, beste Francis, voor de politieke wereld bent u eigenlijk een laatbloeiër. In een vorig leven was u immers verzekeringsinspecteur en zaakvoerder van een fiscaal bureau. In 1977 besliste u in het actieve politieke leven te stappen en werd u na de gemeenteraadsverkiezingen direct tot schepen van Gemeenschapsbeleid gebombardeerd. Enkele maanden later werd u ook provincieraadslid.

Bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen van 1983 werd u burgemeester van Zaventem, een mandaat dat u tot vandaag met veel dynamisme uitoefent. Iedereen in dit halfroond is zich ervan bewust dat u de burgemeesterssjerp draagt, want hoeveel keer werd u in dit halfroond niet aangesproken als 'de burgemeester van Zaventem' ? Als burgemeester van een gemeente met een omvangrijke luchthaven is het toch wel vermeldenswaard dat u oorspronkelijk een ontzettende vliegangst had. Gelukkig hebt u die in de loop der jaren overwonnen, en bent u in meer dan één opzicht een hoogvlieger geworden.

Uw parlementaire carrière start in 1981 als senator voor het arrondissement Brussel. In 1985 verhuisde u naar de Kamer van Volksvertegenwoordigers en in 1991 ging u terug naar de Senaat. Als lid van de Vlaamse Raad was u actief in de commissie Financiën en Begroting, in de commissie Binnenlandse Aangelegenheden en Taaldecreeetgeving, in de

Voorzitter

commissie Buitenlands Beleid, in de commissie Samenwerking, in de werkgroep Brussel en in de commissie Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting. Toen de Brusselse Hoofdstedelijke Raad in 1994 een ordonnantie wenste te behandelen die het mogelijk maakte dat Brusselse taxibedrijven ook Vlaams grondgebied, en met name de omgeving van de luchthaven van Zaventem, als uitvalsbasis zouden kunnen nemen, werd hierop in de Vlaamse Raad onmiddellijk door u gereageerd. De betwiste ordonnantie werd uiteindelijk nooit in behandeling genomen, maar u bleef altijd alert voor mogelijke bevoegdheidsoverschrijding door de Brusselse taximaatschappijen.

Vanaf 1994 was u ondervoorzitter van de Vlaamse Raad, een functie die u in het Vlaams Parlement vanaf 1995 bleef voortzetten. Na de verkiezingen in 1999 hebben u en de heer Denys van functie gewisseld en werd u de voorzitter van de VLD-fractie in het Vlaams Parlement. Momenteel werkt u mee in de commissies voor Reglement en Samenwerking, Brussel en de Vlaamse Rand, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken, Binnenlandse Aangelegenheden, en Huisvesting en Stedelijk Beleid.

Uw lidmaatschap van al die commissies maakt het al duidelijk. Uw interesses zijn erg breed : van staatsvorming en institutionele problemen, over regelgeving en maatschappelijke zaken, tot gemeentelijke gemeenschapsaangelegenheden. Alleen al die opsomming geeft aan dat u een veelzijdig persoon bent. Maar uw ruime belangstelling blijkt ook uit andere engagementen. Zo werd u in 2000 voorzitter van de Gemeentelijke Holding, en daarnaast bent u de enthousiaste coach van de parlementaire basketbalploeg, die het op geregelde tijdstippen opneemt tegen de verenigde pers. Naar ik uit goede bron heb vernomen, bent u zelfs pater van de Aalsterse basketbalploeg Okapi. U moet me na afloop van deze plechtigheid toch eens haarfijn uitleggen op welke manier basketbal een invloed uitoefent op de politiek. Ik kan er misschien nog wat van leren. En ik hoop dat de ploeg er ondertussen financieel bovenop is.

Ik veronderstel dat het geven van die uitleg wel geen probleem zal zijn voor u, want redenaarstalent hebt u te over. In een interview dat dateert uit het begin van de jaren tachtig verklaarde u : ‘In mijn amper enkele weken oude ervaring in de Senaat heb ik wel al vastgesteld dat de ene de andere met woorden poot te overklassen. Welbespraakt-

heid kan inderdaad een gave zijn, maar op voorwaarde dat die wordt gebruikt voor het goede !’

Beste Francis, we weten dat 2001 in het algemeen, maar ook voor uw gezin en u in het bijzonder, niet zonder problemen verliep. U was bovendien als burgemeester van Zaventem sterk betrokken bij de Sabena-tragedie. Met het hart op de juiste plaats hebt u samen met het gemeentebestuur het initiatief genomen om een sociale cel op te richten om het getroffen personeel op een menselijke manier te begeleiden. Vanuit het Vlaams Parlement wensen wij u in elk geval een meer voorspoedig 2002 toe.

Ik wil met veel nadruk zeggen dat we u dankbaar zijn voor uw jarenlange inzet en dat we u zo dadelijk, als waardering voor dit twintigjarige parlementaire mandaat, met veel genoegen het ereteken overhandigen. Oprecht het beste toegewenst ! (*Applaus*)

Mijnheer Denys, beste André, het is voor mij persoonlijk een groot genoegen om vandaag een zeer aangename collega uit mijn streek te huldigen voor zijn twintigjarige actieve loopbaan in de politiek.

In 1977 betrad u de gemeentelijke politieke arena. In oude, vergeelde krantenknipsels vond ik een heel typerende omschrijving van u : ‘Een zitting van de Zultse raad, met een toevallige afwezigheid van Denys, is als de spreekwoordelijke soep zonder zout’. Zo kennen we u nog altijd : u bereidt alles grondig voor, maar u neemt nooit een blad voor de mond. ‘Recht door zee’, ‘ongebonden’ en ‘kritisch’ zijn eigenschappen die u nooit zult verloochenen.

Als jongste raadslid pleitte u tijdens een van uw eerste gemeenteraadszittingen voor meer informatie en meer inspraak van de burger in het lokale beleid. Die standpunten over participatie, inspraak en democratie vormen altijd de rode draad in uw politieke carrière.

In 1981 werd u op 33-jarige leeftijd – u was op dat moment samen met uw collega De Groot uit Boom de jongste verkozenen van het land – volksvertegenwoordiger voor het arrondissement Gent-Eeklo. Het mooie en landelijke Zulte had voor de eerste maal in zijn geschiedenis een volksvertegenwoordiger in het verre Brussel. U was van meet af aan een actief parlementslid en na verloop van tijd werd u een persoonlijkheid in het politieke reilen en zeilen in Zulte en Brussel. U imponeerde iedereen door uw werkkraft en uw dossierkennis. Eerst ging uw aandacht vooral naar economische en financiële problemen, wat begrijpelijk is door uw professione-

Voorzitter

le carrière als zaakvoerder van een leerlooierij langs de Gentse baan in Zulte. Later werd u ook specialist in de complexe materie van de staatshervorming.

Door het dubbelmandaat werd u vanaf 1981 ook lid van de Vlaamse Raad en vanuit uw sterke Vlaamse ingesteldheid maakte u al vlug een duidelijke keuze voor de Vlaamse Raad. Van 1985 tot 1995 was u de dynamische voorzitter van de PVV-fractie, later VLD-fractie, in de Vlaamse Raad. U transformeerde in deze periode die PVV-fractie, later VLD-fractie, naar een echte Vlaamse fractie. Daarnaast zijn uw bijdragen in de plenaire vergaderingen altijd kritisch, alert en ad rem.

Zo herinneren zich velen van ons nog uw bijdrage in de begrotingsbesprekingen waar u de schuldenberg vergeleek met een 'col buiten categorie', uw opmerkingen in het Aquafin-dossier, uw voorzitterschap van de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, het mestdecreet, uw suggesties vanuit de werkgroep verzuiling/ontzuiling, uw interesse in het mediadebat, uw gefundeerde stellingname voor meer federalisme en de heroïsche debatten over de financieringswet. Zelfs nachtelijke commissievergaderingen konden uw werklust en gedrevenheid niet temperen. Hieraan ziet u allen dat we hier te maken hebben met een parlementariër die, zoals hij het zelf dit weekend in de Financieel-Economische Tijd zegt, na enkele jaren verliefd geworden is op het parlement.

Opmerkelijk in 1990 was uw antiwafelijzerresolutie. Deze resolutie was niet alleen van groot politiek belang, maar ze betekende tevens een primeur in de geschiedenis van de Vlaamse Raad. Naar aanleiding van deze resolutie ontstond voor de eerste keer een Vlaams front waarbij duidelijk werd gezegd dat het gedaan moest zijn met het geven van middelen omdat men aan Franstalige zijde weigerde te saneren. Telkens weer komt u naar voren als iemand die pleit voor een verdergaande democratisering en de ruimste openbaarheid, maar vooral ook als iemand die steeds de Vlaamse belangen behartigt.

In 1995 verbaasde u dan ook niemand toen u resoluut koos voor het Vlaams Parlement, waar u zich als fractieleider engageerde voor diverse commissies en dossiers. In uitvoering van de beleidsnota van de voorzitter verdedigde u sterk de deontologische code. U maakte zelfs een persoonlijke affiche met de 10 geboden en verboden bij het verlenen van dienstbetoon.

Het Mestactieplan heeft voor u geen geheimen meer. U roept op en denkt na over een verdere uitbreiding van bevoegdheden voor het Vlaams Parlement. U pleit voor de afschaffing van de duivenbelasting en u profileert zich op het vlak van de sport met een gefundeerde resolutie inzake de bestrijding van doping in de sportwereld. Sport is trouwens de nevenactiviteit bij uitstek voor u. Iedereen weet dat de wielersport voor u een passie is, en niemand kan beter de politiek vergelijken met de wielersport dan u.

Na de verkiezingen van 1999 deed u afstand van het fractievoorzitterschap en werd u tweede ondervoorzitter van het Vlaams Parlement. Uitgebreid Bureau, Vast Bureau, af en toe de plenaire vergadering voorzitten, het zijn allemaal zaken die er voor u als ondervoorzitter bijkomen naast uw dagelijkse parlementaire activiteiten. U aarzelt nooit uw standpunt te verdedigen en u doet dat zonder er doekjes om te winden. Denken we maar aan het debat over de vinkensport. Dit valt nog het meest op: hoe ouder u wordt, hoe energiever en authentieker. Dat belooft voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2006 en uw nieuwe gooi naar de burgemeesterssjerp.

Beste André, in een interview met Bonanza verklaarde u dat u er trots op bent dat men u een Flandrien noemt. Welnu, het Vlaams Parlement is trots hier vandaag een echte Flandrien te huldigen voor zijn werkkraft en creativiteit. Als politiek non-conformist dwingt u ons aller respect af. Ik wil dan ook met heel veel nadruk zeggen dat we u dankbaar zijn voor uw jarenlange inzet en dat we u zo dadelijk, als teken van waardering voor dit twintigjarige parlementaire mandaat, met veel genoege het ereteken overhandigen. (*Applaus*)

Mijnheer de voorzitter, beste Norbert, vandaag wordt u gehuldigd voor uw twintigjarig actief parlementair mandaat. Het is voor mij niet eenvoudig binnen deze korte tijd een overzicht te geven van uw curriculum, want voor een huldiging die ten volle recht zou doen aan uw rijke loopbaan, hebben wij een hele buitengewone plenaire vergadering nodig.

Voor u, als voormalig nationaal voorzitter van de Jongsocialisten en als kabinetschef van minister Galle, was de politieke wereld geen onbekende meer toen u in 1977 gemeenteraadslid werd in Dendermonde. Sindsdien liet de politieke microbe u niet meer los. Na de verkiezingen van 1981 werd u SP-volksvertegenwoordiger voor het arrondissement Dendermonde in de Kamer en via het dubbelmandaat zetelde u tevens in de Vlaamse Raad.

Voorzitter

In 1981 was u tijdelijk secretaris van het Bureau van de Vlaamse Raad en was u lid van de commissie voor Economie en Tewerkstelling en van de commissie voor Samenwerking. In december 1985 werd u tweede ondervoorzitter van de Vlaamse Raad.

In het archief kon ik nalezen dat uw parlementaire initiatieven in die periode voornamelijk gericht waren op economisch beleid met een sterk Vlaams profiel : de steenkoolmijnen, de staal- en textielsector, de Boelwerf, ondernemingsraden, de veiligheid van de consument, rationeel energiegebruik, enzovoort. Vanuit deze actieve betrokkenheid in de Vlaamse Raad kan men stellen dat u een belangrijke bijdrage hebt geleverd tot het aanscherpen van het Vlaams profiel van de SP. U bent ook de denker-filosoof van de SP die nieuwe paden durft aanwijzen.

Uw mandaat als volksvertegenwoordiger zou na de verkiezingen van 1987 van invulling veranderen in een uitvoerend mandaat, want vanaf mei 1988 tot 18 oktober van datzelfde jaar werd u federaal staatssecretaris voor Institutionele Hervormingen. In december 1988 echter maakte u definitief de overstap naar het Vlaams niveau. U werd vicevoorzitter van de Vlaamse Executieve en gemeenschapsminister voor Economie, Middenstand en Energie, een functie die u tot 21 januari 1992 uitoefende.

U was als Vlaams minister een vurig pleitbezorger van het economisch federalisme en u lag aan de basis van een reeks decreten die de rol van de Vlaamse overheid in het economisch leven herdefinieerden. Denken we maar aan de oprichting van een Grindfonds en uw actieve inzet voor een Vlaams technologiebeleid.

Vanaf 21 januari 1992 tot 13 juni 1995 was u minister vice-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Leefmilieu en Huisvesting. Tijdens die regeerperiode profileerde u zich ook met het huisvestingsprogramma Domus Flandria, een project dat met gemengde financiering 10.000 sociale woningen wilde bouwen. Als Vlaams minister van Leefmilieu was u in de regering een sterk pleitbezorger van het decreet inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen, dat via het Mestactieplan voor het eerst zo sterk de aandacht vestigde op de deelproblematieken van ons leefmilieu.

In 1988 motiveerde u uw toetreding tot de Vlaamse regering als volgt : 'Het beleidsmatig betrokken zijn bij de Executieve is voor de socialisten een must, omdat wij proberen Vlaanderen uit te bouwen tot een milieuvriendelijker, democratischer en pluralistischer Vlaanderen dan vandaag het geval is.' Als Vlaams minister hebt u deze belofte zeker waar gemaakt.

In 1995 nam u vrijwillig afstand van een ministerambt en maakt u een duidelijke keuze voor het Vlaamse parlementaire niveau. U werd de voorzitter van het eerste rechtstreeks verkozen Vlaams Parlement. Bij de start legde u meteen als allereerste een beleidsnota op tafel om de werking van het parlement en om de debatcultuur te verbeteren. De uitgangspunten van die nota vormden de basis voor een breed debat in de Vlaamse parlementaire gemeenschap. Dit debat resulteerde in het rapport 'de verfijning van de democratie'.

In uitvoering van deze beleidsnota werd een deontologische code opgesteld en een deontologische commissie ingesteld. De Vlaamse Ombudsdienst en het Kinderrechtencommissariaat werden opgericht. Themadebatten en actualiteitsdebatten kregen gestalte. Het Vlaams Parlement voerde een sterk informatiebeleid, met als doel de kloof tussen politiek en burger te dichten. Via het openbaar maken van de commissievergaderingen werd een consequente glazenhuispolitiek gevoerd.

Al deze maatregelen tonen aan dat u het Vlaams Parlement meer laat wegen op de totstandkoming van het Vlaams beleid en dat het Vlaams Parlement de brug moet worden naar de burger die vaak van de politiek vervreemdtd.

Graag vermeld ik een citaat van u dat de kracht van uw voorstellen en uw dynamiek weerspiegelt : 'Het streven naar verdere democratisering vergt politieke moed en vormt een constante opdracht voor de Vlaamse volksvertegenwoordigers, die terzake een bijzondere verantwoordelijkheid hebben. Pas als zij er daadwerkelijk in slagen om de Vlamingen nauwer bij de politieke besluitvorming in Vlaanderen te betrekken, kan de staatshervorming een succes genoemd worden.'

Uw onvermoeibare inzet blijkt eveneens uit het voorzitterschap van de commissie voor Reglement en Samenwerking, de commissie voor Financiën en Begroting, de Interparlementaire Commissie van de Nederlandse Taalunie en de Deontologische Commissie.

Voorzitter

In 1999 bevestigde het Vlaams Parlement zijn vertrouwen in u en werd u opnieuw voorzitter van deze assemblée. U stelde opnieuw een sterke beleidsnota voor met de krachtlijnen van het beleid van het Vlaams Parlement voor de periode 1999-2004.

Die nota wil inspelen op de maatschappelijke uitdagingen van morgen en roept op om effectief werk te maken van een Vlaams politiek beleid dat beantwoordt aan de behoeften van de burger. Daarnaast bent u ook voorzitter van de commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming, van de Deontologische Commissie en van de Commissie voor Reglement en Samenwerking.

Beste Norbert, in deze opsomming heb ik geprobeerd uw twintigjarig wetgevend en uitvoerend mandaat te beschrijven. Ik zou echter nog tal van initiatieven en interesses kunnen vermelden, zoals uw publicaties over maatschappelijke, politiek-ideologische moderniseringsvraagstukken, waarvan 'Het Sienjaal' een mooi voorbeeld is, uw werk als burgervader van Dendermonde en uw grote interesse voor kunst, literatuur en cultuur. Helaas ontbreekt mij de tijd hiervoor.

Wars van mediabelangstelling graaft u naar het diepere zijn. U kent de dossiers en de zin van het beleid. U bent een tegenstander van politieke spelletjes. Dit zijn uw sterke punten.

Beste Norbert, ik heb u altijd bewonderd voor uw manier van leiding geven, voor uw constante keuze voor innovatie en verbetering, voor uw inspanningen voor meer solidariteit, verzoening en democratie en voor uw onvermoeibare inzet voor Vlaanderen en dit Vlaams Parlement.

Ik geef, mijnheer de voorzitter, beste Norbert, aan onze waardering voor u als grote medespeler in dit parlement straks graag uiting door u de medaille voor uw twintigjarig parlementair werk te overhandigen. Hartelijk dank. (*Applaus*)

– *De voorzitter, eerste ondervoorzitter, reikt de medailles uit aan de jubilarissen.*

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, waarde collega's, ik moet u bedanken voor de gelegenheid die mij wordt geboden om mij namens de Vlaamse rege-

ring aan te sluiten bij de huldiging van vijf parlementsleden.

Mijnheer de Roo, u hebt zonet vanuit uw voorzittersstoel op een schitterende wijze een overzicht gegeven van de welgevulde politieke carrière van de parlementsleden die we hier vandaag huldigen. Ik onderschrijf uw woorden van lof, waaraan ik kort nog enkele persoonlijke bemerkingen en appreciaties wens toe te voegen.

Het kwintet dat vandaag in de bloemen wordt gezet, vertoont nauwelijks gemeenschappelijke kenmerken, tenzij misschien op één feit na : het gaat hier toevallig om allemaal rode en blauwe parlementsleden. Ik zou ze dus kunnen afschilderen als aanhangers van paars, maar zelfs daar durf ik mijn hand niet voor in het vuur steken. (*Gelach*)

Parlementsleden behoren, net zoals de andere mensen, tot een diersoort die bijzonder verscheiden is. De vijf parlementsleden die we hier vandaag huldigen, bekleden alle vijf een graad in de Leopoldsorde. Vier van hen zijn burgemeester. Bij drie van hen gaat het hart sneller kloppen als de Internationale wordt uitgevoerd. Twee van hen hebben hun sporen verdiend als fractieleider en één van hen was in zijn mooie politieke loopbaan minister en minister vice-president van de Vlaamse regering.

De politiek zat de heer Bossuyt in het bloed. Hij was al gemeenteraadslid in Menen voor hij doctor in de rechten werd. Zijn socialistische overtuiging bracht hem bij de textielarbeiderscentrale van het ABVV, waarvan hij ook nationaal secretaris werd. Tien jaar na zijn intrede in de gemeenteraad legde de heer Bossuyt de eed af als volksvertegenwoordiger voor het kiesarrondissement Kortrijk. Hij schopte het verder tot secretaris en ondervoorzitter van de Kamer, en tot Kamerfractieleider van de SP. Hij bleef ook de sp.a-fractie in het eerste rechtstreeks verkozen Vlaams Parlement leiden. In september 2001 werd de heer Bossuyt in die hoedanigheid opgevolgd door de heer Tobback. Dat was een moeilijke opgave.

Gilbert, u bent benoemd tot burgemeester van Menen, maar u was dat ook al van 1989 tot 1994. Ik voel als Tongenaar affiniteiten met Menen. Tongeren en Menen zijn allebei grensgemeenten, en in feite zijn beide gemeenten in Vlaanderen elkaars tegenvoeters. U hecht veel belang aan het bestuur aan uw gemeente. Ik heb dat onlangs nog ervaren toen ik een officieel bezoek bracht aan Menen, dat werd afgesloten met een uitstekende maaltijd.

Dewael

Ik herinner me heel goed dat we samen in de KS-commissie zitting hadden. U was de voorzitter, ik kon me vanuit de oppositie opstellen als de stroper. U moest de rol spelen van boswachter, maar afhankelijk van de dossiers die ik naar voren bracht, kon ik op uw gezicht aflezen dat u af en toe met mij van plaats had willen ruilen. U hebt die neiging kunnen bedwingen, u bleef uw rol van boswachter trouw.

Beste Gilbert, ik bewaar aan u ook heel goede herinneringen als fractieleider. U bent in de eerste plaats een coach, een ploegspeler zonder sterallures. U bent zeker geen tafelspringer. Als fractieleider kunt u loyaal het standpunt van uw partij vertolken, maar dat viel veelal samen met het belang van de meerderheid. Om een regering te laten weten wat zijn fractie van het geleverde werk vond, gebruikte de heer Bossuyt liever andere kanalen dan de massamedia. Voor hem is het doel belangrijk, niet de manier om dat doel te bereiken. Als hij het nodig vindt of vond, kon de heer Bossuyt nogal robuust, ja zelfs bruut uit de hoek komen, maar hij bleef boven alles correct. Dank u wel, Gilbert. (*Applaus*)

Voor de voorzitter van dit parlement, de heer De Batselier, is mijn achting bijzonder groot. De heer De Batselier heeft alle politieke watertjes doorzwommen. Hij was een zeer begaafde jongeling. Dat springt uit zijn levensschets naar voren. Hij was assistent aan de VUB, docent aan een hogeschool, administrateur-generaal in het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, directeur van het vormingsinstituut van het ABVV, kabinetschef, voorzitter van de Jongsocialisten. Alle wegen lagen voor hem open : een academische carrière, een onderwijsloopbaan, een carrière in de ambtenarij, een syndicale topfunctie, een politieke loopbaan. Het werd het laatste. Maar de heer De Batselier bleef de talenten en beweegredenen koesteren uit zijn andere liefdes : zijn dossierkennis, zijn onderwijstalent, zijn sociale bewogenheid, zijn door een beter bestuur ingegeven Vlaamse reflex.

Als voormalig minister van Cultuur herinner ik me nog levendig de 'inbraak' van de socialistische ministers in de Vlaamse regering van PVV en CVP. Om de terugkeer van de socialisten in de nationale regering Martens VIII mogelijk te maken, had de CVP ingestemd met de intrede van de VU en van de heren Van den Bossche, De Wulf en De Batselier in de Vlaamse regering. Die regering moest immers plots een afspiegelingscollege worden. Ik leerde daar als 'oppositieminister' de heer De Bat-

selier waarderen als studax en technocraat. En ik herinner me nog dat wanneer de heer De Batselier als 'chef de file' van de socialisten het woord nam, de andere ministers zwegen. Met uitzondering misschien van de heer Van den Bossche, maar dat is een ander verhaal.

Tijdens die afspiegelingsregering heb ik me geregeld de bedenking gemaakt dat een paarse regering in Vlaanderen niet zo'n onmogelijke formule zou zijn als toen doorgaans werd gedacht. Geen ander politicus dan Norbert heeft meer autoriteit en gezag om een parlement te leiden. Die prestigieuze functie geeft hem een grote vrijheid en de bewegingsruimte waar hij bijzonder aan is gehecht. Als parlamentsvoorzitter ligt de werking van de politiek in het algemeen en van dit parlement in het bijzonder, hem na aan het hart. Getuige daarvan – en er werd al naar verwezen – zijn de deontologische code die er onder zijn bewind kwam, en de invoering van themadebatten en hoorzittingen.

Beste Norbert, het ga u goed. (*Applaus*)

Herman De Loor kreeg het socialisme en het syndicalisme er met de paplepel ingegoten. Hij verdiende zijn sporen in de socialistische vakbond en partij, en hij bouwde Zottegem uit tot een echt rood bastion. Dat de socialisten er bij de verkiezingen van 1999 en de gemeenteraadsverkiezingen van 2000 uitgroeiden tot de sterkste partij, was in belangrijke mate te danken aan de werkkraft van Herman.

In het parlement ontpopte hij zich als een nijvere werkmier op de achtergrond. Hij stelde zo'n driehonderd schriftelijke en mondelingen vragen en dwong respect af bij vriend en tegenstander als specialist in huisvesting en binnenlandse aangelegenheden.

Vooral het lokaal beleid heeft hem altijd na aan het hart gelegen. Als burgemeester was hij in het begin van de jaren tachtig een van de eersten om te experimenteren met een paarse coalitie. Herman speelde ook een belangrijke rol bij de uitbouw van de VVSG – dat een beetje oneerbiedig ook wel het 'syndicaat van de gemeenten' wordt genoemd – tot een performante organisatie. In het belang van de regering zou ik willen vragen om die organisatie niet te performant te maken.

Alleszins van harte proficiat. (*Applaus*)

André Denys is ongetwijfeld een van de meest kleurrijke figuren van dit parlement. André is een selfmade man, met het doorzettingsvermogen van

Dewael

de echte Flandrien. Als zaakvoerder van een leerlooiërij ontwikkelde hij zijn liberale reflex, maar de politieke microbe kreeg vrij snel de bovenhand. André schopte het al gauw tot fractieleider. Tijdens de voorbije regeerperioden torste hij jarenlang het gewicht van de grootste oppositiefractie. Zijn interrupties waren altijd constructief, althans, dat beweert hij toch zelf. (*Gelach*)

In de vorige regeerperiode was hij een van de drijvende krachten achter de commissie voor Staats-hervorming. André Denys werkte zich op tot een van de grote Vlaamse gezichten van de nieuwe VLD. Daar voelde hij zich nog beter thuis dan in de vroegere PVV.

In het parlement valt de gedreven manier van spreken van André op. Op een onnavolgbare wijze bijt hij de zinnen af waarmee hij in dit parlement plezier en sfeer brengt terwijl hij toch de ministers het vuur aan de schenen kan leggen. André staat ook bekend als een van de weinige sportspecialisten in het parlement. De wielrenners en de vinkenzetters vonden in hem een warme pleitbezorger.

Toen de VLD na de verkiezingen van 1999 de regeeringsverantwoordelijkheid opnam, was André ontgoocheld omdat hij geen minister werd. Ik heb grote waardering voor de manier waarop hij die teleurstelling toen heeft verwerkt. In een recent interview zei André nog dat hij het ontbreken van een uitvoerend mandaat in zijn carrière als een gemis aanvoelt. Ik zie voor André twee mogelijkheden. Ten eerste is er de gemeente. Ik voorspel dat hij na de volgende gemeenteverkiezingen in Zulte incontournable zal worden voor de burgemeesterssjerp, want na zijn voorstel om Gerard Reve het ereburgerschap van Zulte aan te bieden, is de laatste twijfel weggevallen. (*Gelach*)

Ten tweede is er de landelijke politiek. André heeft dan misschien veel VLD'ers moeten laten voorgaan bij het uitdelen van ministerportefeuilles, er is toch één discipline waarin hij in mijn partij iedereen te snel af is : op de fiets. Op de fiets klopt hij zelfs de premier met glans, om over mij nog maar te zwijgen. Ik stel dus voor dat hij zijn sportieve gedrevenheid wat zou temperen en dat hij bij het fietsen ook eens anderen zou laten voorgaan. Het omgekeerde zal dan ongetwijfeld ook gebeuren. (*Gelach*)

Laat mij ernstig eindigen. Ik heb bijzondere waardering voor de loyale en kritische wijze waarop André als lid van de meerderheid in het parlement

het regeringswerk volgt. André, als volbloed parlamentslid bent u een voorbeeld voor uw collega's. (*Applaus*)

Ten slotte mag ik ook de opvolger van André als fractieleider even in de schijnwerpers plaatsen. Francis Vermeiren is met zijn imposante figuur en met zijn alerte onderbrekingen een van de smaakmakers van het parlement. Collega's, geef het maar toe. U geniet allemaal als Francis in de clinch gaat met zijn eeuwige rivaal uit Zaventem : Eric Van Rompuy. Wij weten allemaal dat Eric Van Rompuy in de politiek van geen kleintje is vervaard, maar in Zaventem heeft hij zijn ware meester gevonden. Eric Van Rompuy heeft mij dat zelf al gezegd. Francis Vermeiren zet met zijn grote gestalte Eric Van Rompuy letterlijk en figuurlijk in de schaduw. Eric Van Rompuy heeft mij gezegd dat iedereen Francis onmiddellijk heeft gezien als hij op een receptie toekomt. Francis vertrekt dan onmiddellijk en op die manier kan hij 20 tot 30 recepties op een avond doen. Dat tempo kan ik onmogelijk aan.

Ik denk dat het een en het ander niet alleen heeft te maken met het verschil in gestalte of met de rondborstigheid. Ik denk dat Francis als geen ander de polsslag van de burger kan aanvoelen. Hij ventileert die polsslag in wat hij zegt op de partijfractie en op andere politieke vergaderingen. Op de hem eigen wijze zegt hij dan wat de burger er echt van denkt. Hij trekt daarmee de vergadering weer met beide voeten op de grond. Het aantal burgers waarvan Francis de polsslag heeft genomen, neemt daarbij een dergelijke omvang aan dat het bij andere politici grote afgunst wekt.

Als ik de vele kwaliteiten van Francis in een woord zou moeten samenvatten, zou ik het woord 'bemiddelbaar' gebruiken. Wars van elk extremisme is Francis de man die poogt uit de veelheid van standpunten het compromis te puren waarachter iedereen zich kan scharen. Dat hij ook altijd een verzoiende rol speelt tussen mensen, maakt hem ook tot een uitstekende fractieleider en burgemeester.

Francis is al sedert 1983 de eerste burger van Zaventem. Hij is als weinig anderen vertrouwd met de luchthavenproblematiek in al haar facetten. Als sociaalvoelende liberaal heeft hij in de verschillende parlementaire assemblees waarin hij zitting had, een stevige reputatie opgebouwd. Francis legt in het Parlement altijd een grote veelzijdigheid aan de dag. Hij beschikt over een groot redenaarstalent, waarbij hij zonder moeite overschakelt van ernst naar een onverwachte kwinkslag. Francis, bedankt. (*Applaus*)

Dewael

Beste collega's, bij nader toezien hebben deze vijf parlementsleden toch iets gemeen. Ze hebben een groot hart voor de mensen. Daarmee brengen ze kleur in dit naar mijn smaak soms te zakelijke Parlement. Ik wens de vijf parlementsleden van harte geluk met hun twintigjarig mandaat. Ik dank u. (*Applaus*)

DANKWOORD

De voorzitter : De heer De Batselier heeft het woord, mede namens de andere jubilarissen.

De heer Norbert De Batselier (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, ik zie dat mijn spreektijd 59 minuten en 42 seconden bedraagt. (*Gelach*)

Mijnheer de eerste ondervoorzitter, mijnheer de minister-president, dames en heren ministers, collega's en gewezen collega's, beste familieleden, genodigden, dames en heren, als gehuldigde en assembleevoorzitter heb ik de eer om in naam van de jubilarissen het woord te voeren en u te danken voor uw aanwezigheid, uw felicitaties en woorden van waardering.

We worden vandaag gehuldigd voor ons twintigjarig parlementair mandaat. Op zich is dat een uiterst aangename ervaring, die ongetwijfeld in meer of mindere mate de ijdelheid van alle jubilarissen streeft – wie apprecieert in deze tijden niet een positief woord. In het modern management zou dat behoren tot de human resources. Een oude gewoonte van een parlementaire assemblee kan zelfs tot in het hedendaagse management doorwerken, zij het met andere woorden.

We danken u allen voor deze huldiging. Zo'n terugblik op een twintigjarige loopbaan als parlements lid doet ons realiseren dat de tijd niet stilstaat, dat we niet meer die rakkers zijn die in het begin van de jaren tachtig onbesuisd de parlementaire banken bevolkten, waar we de politieke kwajongens waren, de meesten nog groen achter de oren, en het spreekgestoelte onveilig maakten en onverdroten onze politieke visies verkondigden, wars van de toen politiek gangbare teneur. We hadden bovendien geen schroom om ook tijdens nachtelijke vergaderingen of weekends, zelfs tot op Nieuwjaarsavond toe, onze standpunten onver-

moeibaar keer op keer te verkondigen, altijd met dezelfde energie en bravoure. Dit gebeurde tot groot ongenoegen van enkele toenmalige éminences grises, maar tot groot jolijt van anderen. Het treft me dat wanneer ik de gehuldigden nu één voor één bekijk, ik vaststel dat we alvast qua uiterlijk de éminences grises van de assemblee zijn en dat we onze wilde haren letterlijk en figuurlijk zijn kwijtgeraakt.

Een carrière van vijf maal twintig jaar in het parlement wil zeggen dat Francis, Gilbert, André, Herman en ikzelf een groot deel van ons leven al actief zijn in de politiek. U zult het me dan ook niet kwalijk nemen dat ik wat nostalgisch wordt en bij een gelegenheid als deze toch even terugblik op wat voorbij is. De afgelopen decennia hebben wij immers gewerkt in een periode die werd gekenmerkt door veel maatschappelijke veranderingsprocessen. Nooit in onze geschiedenis waren er zoveel maatschappelijke mutaties. De huldiging die ons hier te beurt valt, laat toe om vandaag, nog meer dan op andere dagen, het functioneren van de politiek van 1981 tot nu onder een vergrootglas te houden en opnieuw te observeren.

Ik vermoed dat dit beeld alleszins een indringende terugblik biedt op wat een samenleving en een politieke assemblee in twintig jaar doormaakt.

Francis, André, Gilbert, Herman en ikzelf hebben boeiende, maar ook moeilijke en harde tijden meegemaakt. Onze politieke carrière begon na moeizaam ageren, militeren en keihard werken binnen de eigen structuren. Destijds bepaalden de media niet het politieke personeel, en veel minder dan nu de politieke inhoud. Wij begonnen als militant.

Onze parlementaire carrière ving aan in woelige politieke tijden. Zo'n twintig jaar geleden werd politiek België beheerst door het sociale, economische en financiële crisisbeleid van de regeringen-Martens. Onze generatie kreeg te maken met problemen als de werkloosheid, overheidsschulden en -tekorten. Er was het regeren bij volmacht, de devaluatie van de Belgische frank, de ineenstorting van zogenaamde nationale economische sectoren als textiel, staal, scheepswerven, glasverpakking en de steenkoolmijnen, en internationaal was er de rakkettenkwestie.

De moeilijkheden bleven evenwel niet beperkt tot het sociaal-economisch domein, ook institutioneel was dit een zeer complexe periode. De staats hervorming van 1980 was een eerste stap in de richting van een gedecentraliseerd België. Vanaf 1980 bestonden er zelfstandige regionale regeringen, maar

De Batselier

nog geen autonome parlementen. We werkten alle vijf in het systeem-met-twee-petjes, het zogenaamde dubbelmandaat. Door dit systeem zetelden we ongevraagd in de Vlaamse Raad en werden we verondersteld onze tijd te verdelen tussen de nationale en de Vlaamse assemblee. Talrijke gebeurtenissen en verwezenlijkingen op beide niveaus getuigen daarvan.

Op Belgisch niveau was er de zaak-Happart, die in het midden van de jaren tachtig de politieke gemeederen sterk beroerde. Ook andere communautaire dossiers hebben de voorbije twintig jaar zwaar gewogen op de politieke besluitvorming en bleven een pijnpunt. De onophoudelijke pogingen van de Franse Gemeenschap om in de Vlaamse faciliteitengemeenten het gebruik van het Frans te promoten zijn daar een voortdurend terugkerend voorbeeld van.

Er was het Heizeldrama van 29 mei 1985, dat ervoor zorgde dat de regering Martens-V tijdens de laatste maanden van haar ambtstermijn struikelde over de politieke nasleep van die tragische gebeurtenissen. Het parlement werd vervroegd ontbonden en op 13 oktober werden de kiezers naar de stembus geroepen.

Eveneens op het einde van de jaren tachtig voerde de non-profitsector een reeks heftige en langdurige acties en stakingen, die de geschiedenis zal ingaan als de Witte Woede, en die in de jaren negentig nog regelmatig werd voortgezet.

In 1991 leidde een politiek dispuut over de uitvoer van wapens naar het Golf-gebied en de rel rond de aanwezigheid in ons land van Walid Khaled, de woordvoerder van de terreurgroep van Aboe Nidal, tot een politieke crisis.

Erg belangrijk tijdens de voorbije decennia was ook de gevoerde begrotingspolitiek van de jaren tachtig en negentig. Op economisch vlak was dat beleid succesvol. Het begrotingstekort dat in 1982 nog 14,4 percent bedroeg, werd ten gevolge van een strenge en consequente begrotingspolitiek in 1997 omgebogen in een begrotingsoverschot. Of dat beleid op maatschappelijk vlak even succesvol was, blijft een onderwerp van discussie. Misschien is het wel een discussie voor academici.

Ook op Vlaams niveau zijn er de voorbije decennia een aantal belangrijke gebeurtenissen voorgevallen. Ik wil die even in herinnering brengen. Wie herinnert er zich niet de zogenaamde Derde Indus-

triële Revolutie in Vlaanderen of DIRV ? De toenmalige regering Geens I stelde dat programma in 1982 op. Het kreeg onmiddellijk grote naambekendheid. Het dossier werd een symbool voor de ontwikkeling van een eigen Vlaams industrieel beleid, waarbij de invoering van nieuwe technologieën, het maken van nieuwe producten en het aantrekken van buitenlandse bedrijven centraal stonden. De kritische discussies in dit parlement over dit onderwerp waren diepgaand en maatschappelijk erg relevant.

Ook in de daaropvolgende jaren kwam de Vlaamse volksvertegenwoordiging in politiek woelig vaarwater terecht. De verschillende fasen van de staats-hervorming van 1980, 1988, 1993 en 2001 gaven de gemeenschappen en gewesten aanzienlijk meer autonomie en bevoegdheden. Een politiek zeer belangrijke beleidsbeslissing van 1981 was de ontwikkeling van een klantvriendelijke en efficiënte Vlaamse administratie, wat resulteerde in de oprichting van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en van de Vlaamse Openbare Instellingen, die elk een eigen organisatie-model kregen.

Opmerkelijk was ook dat de voorbije twintig jaar de Vlaamse regering twee keer proportioneel is samengesteld. In de politiek kan echt alles gebeuren. Want na de proportioneel samengestelde regering die van 1981 tot 1985 aan de macht was, kwam er een periode waarin de SP in de oppositie zat. En na de proportioneel samengestelde regering die van 1988 tot 1992 regeerde, werd de toenmalige PVV naar de oppositiebanken verwezen. In die dagen hadden we voor die feiten wel altijd een verschillende verklaring.

Op 6 maart 1984 werd een decreet goedgekeurd dat Brussel uitriep tot hoofdstad van de Vlaamse Gemeenschap. Dit was een beslissing met een complexe voorgeschiedenis, die bovendien een communautair staartje kreeg in de vorm van het belangenconflict dat de Franse Gemeenschapsraad had ingeroepen.

Het voorstel van decreet van mevrouw De Loore-Raeymaekers, dat het IJzermonument en het omringende domein in Diksmuide uitriep tot Memoriaal van de Vlaamse Gedachte, zorgde voor een woelig parlementair debat. Tegen dat decreet rees in de Vlaamse Raad fel verzet van SP en PVV vanwege de letters AVV-VVK die het monument sierden : Alles voor Vlaanderen, Vlaanderen voor Kristus. Uiteindelijk werd dat voorstel door een wisselmeerderheid van CVP en VU goedgekeurd. In de media staat dat debat als volgt gekenmerkt : ‘Torenalarm in de Vlaamse Raad.’

De Batselier

In 1987 maakte het zogenaamde kabeldecreet de komst van de commerciële televisie in Vlaanderen mogelijk. Ook dat dossier sleepte reeds aan van in 1985. Het maakte twee jaar deel uit van een debat. Ook dat eindigde met het luiden van de alarmbel, een instrument dat sinds de prille start van de Cultuurraad niet meer werd gebruikt. Het belangrijkste gevolg van dit decreet was de oprichting van de commerciële televisiezender VTM. Maar ook de opkomst van betaaltelevisie en doelgroepentelevisie werd mogelijk gemaakt.

In november 1988 sloten de voorzitters van de vier toenmalige Vlaamse grote partijen het Vlaamse Schoolpact. Het politieke akkoord tekende de krijtlijnen waarbinnen het Vlaams onderwijsbeleid zich de volgende decennia zou ontwikkelen. Responsabilisering, decentralisering en democratisering waren de drie sleutelwoorden van het akkoord, dat toenmalig minister Coens uitwerkte met onder meer de heer Van den Bossche.

De zorg van de politiek voor het milieu nam sterk toe in de jaren tachtig en negentig, als gevolg van milieu-incidenten in de jaren zeventig. Omdat er in de loop van de jaren tachtig geen geïntegreerd milieubeleid werd gevoerd, werd de zogenaamde commissie-Bocken opgericht die tot doel had de milieuwetgeving te rationaliseren en te vereenvoudigen. In 1992 en 1993 werd het Mestactieplan opgesteld, waarin per bodemsoort bemestingsnormen werden vastgelegd. Dat plan zorgde voor heel wat commotie, zowel binnen als buiten de politieke arena.

In 1995, bij de eerste rechtstreekse verkiezing van het Vlaams Parlement, hebben de jubilarissen van vandaag resoluut voor het Vlaamse niveau gekozen. Wellicht zal de vaststelling dat we alle vijf onze roots in de gemeentepolitiek hebben, hier niet vreemd aan zijn. Immers, het Vlaams Parlement is het niveau bij uitstek waar de beslissingen die de burger het dichtst aanbelangen, worden genomen.

Sinds 1995 werd ook in dit huis verder gewerkt aan besluitvormingsprocessen. Zo werd inzake stedelijk beleid het SIF-fonds opgericht, en was er de Vlaamse Wooncode, de hervorming van de VRT, het MAP II, de onderwijsdiscussies, het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, de naamswijziging van BRT in VRT of het decreet op de zeehavens.

Ik geef u hier slechts fragmenten, niet meer dan enkele flitsen, van een periode waarin onze maatschappij op onnoemelijk veel manieren gewijzigd

is. De samenleving verandert traag maar zeker, zoals continenten zich – weliswaar onopgemerkt voor wie er dagelijks op zit te kijken – verplaatsen waardoor er nieuwe breuklijnen ontstaan. De economie globaliseert, het sociale leven fragmenteert, de kennismaatschappij maakt snel opgang, de negen-tot-vijf-baan verdwijnt, gezinsvormen veranderen, er is smog in de zomer en drugs, aids, geweld en eenzaamheid krijgen een steeds grotere plaats in onze wereld.

Daarbij komt dat structuren, instituten, en ook partijen of overheidsinstellingen, zich vanuit het oogpunt van de burger vaak niet snel genoeg kunnen aanpassen aan de behoeften van de samenleving. Dat zorgt voor wrijvingen. Door die evoluties passen sommige politieke dekseltjes niet meer perfect op de potjes van vroeger. Ook in het beleid is een aanpassing nodig. Zich aanpassen aan de nieuwe behoeften van de burger vergt immers voor alle beleidsmakers een voortdurende inspanning. Toch is het noodzakelijk om de vinger aan de pols te houden en de vragen van de samenleving te blijven detecteren : een moeilijke opgave, temeer daar een aantal veranderingen in de maatschappij bij ons jubilarissen toch wel enige ongerustheid opwekken, omdat vandaag verandering en vernieuwing niet meer automatisch vooruitgang impliceren. Het maakt de politiek angstaanjagend boeiend.

Opvallend is dat de laatste twintig jaar de Vlaamse politieke fracties en de Vlaamse regering een merkwaardig groeiproces hebben doorgemaakt. Terwijl in het begin van de jaren tachtig nog schoorvoetend en vaag over een Vlaams programma werd gesproken, vindt de laatste jaren almaar duidelijker een profilering van het Vlaamse politieke gebeuren plaats, op basis van eigen ideologische visies op het Vlaanderen van morgen. Als jubilarissen zijn we dan ook tevreden en trots dat we aan dit proces hebben kunnen meewerken. Vlaams denken en handelen heeft bij onze generatie een steeds meer genormaliseerde plaats gekregen in ons politieke werken. Wij ervaren dat als positief, ook omdat we dit Vlaams-zijn niet als een antihouding, tegen anderen, aannemen, maar het binnen een eigen federale en internationale dimensie plaatsen.

Dames en heren, de heer De Roo heeft op zijn eigen vriendelijke wijze onze politieke activiteiten, ons engagement, onze interesses en inzet in de verf gezet. Soms was het bevreemdend, soms een opfrissing van ons geheugen. Sommige ogenblikken zijn we erg negatief gestemd over ons verleden, andere malen erg positief. Vandaag hebben we een genuanceerd beeld gekregen. Hoewel wij min of meer

De Batselier

leeftijdgenoten zijn, of alleszins politieke generatiegenoten, hebben we in het vak politiek toch altijd een ander perspectief gebracht en het met andere aandachtspunten ingekleurd. Ieder van ons heeft zijn opdracht, als parlements lid, fractievoorzitter of minister, vanuit zijn bewogenheid maximaal en plichtsbewust trachten in te vullen, weliswaar voor ieder van ons steeds met wisselend succes, maar ook dat maakt deel uit van het politieke metier.

Zeker is dat we de stiel van politicus hebben geleerd vanuit een lokale invalshoek : een Zaventemse, een Zultse, een Meense, een Zottegemse of een Dendermondse. Ik denk dat ik niemand oneer aandoe als ik zeg dat we zowel vanuit onze buik als vanuit onze ratio aan politiek hebben gedaan, uitgaand van onze perceptie over waar politiek en besluitvorming voor moeten staan. We hebben geprobeerd om dat elk met onze eigen klemtonen, onze eigen hoedanigheden, onze eigen nadelen en ons eigen karakter in te vullen.

We zijn immers allen uit een ander hout gesneden. Zo is er Francis Vermeiren, de nestor onder de gehuldigden, gesneden uit echte inlandse eik : een harde houtsoort, zeer populair, gekenmerkt door een warme en degelijke uitstraling en bestand tegen een stootje. Maar alleszins heb ik Francis leren kennen als de grootste 'woelgeest' tussen de andere partijen, ongeacht of hij dit nu deed vanuit de oppositie of vanuit de meerderheid. Met een kwinkslag en een uitgestreken gezicht zet hij de anderen geregeld in de wind. Ik vond het telkenmale fantastisch hoe hij dat deed, zowel vanuit de oppositie als vanuit de meerderheid.

Dan is er Gilbert Bossuyt, gesneden uit grenenhout : op het eerste gezicht robuust, zeer standvastig, maar met een zeer zachte kern ; altijd lachend, maar toch meelevend met de sociale problemen, inzonderheid met die van arbeiders en met die van zijn stad. Vervolgens is er Herman De Loor, uit datzelfde deugdelijke hout gesneden : stevig en zeer solide, een man uit één stuk. In Zottegem zeggen ze 'een socialist zoals ze er nu geen meer maken'. André Denys op zijn beurt is gesneden uit eerste keuze beuk : een hoogwaardige en veelgevraagde houtsoort, structuurvast, betrouwbaar en flexibel indien vereist. Ik laat het verder aan u over om mij te catalogeren.

Dames en heren, we hebben alle vijf met volle overtuiging meegewerkt aan het opbouwen van een parlementaire democratie. Allemaal, in onze verschillende vormen en gedaanten, en met onze individuele eigenschappen en eigenaardigheden, hebben we geprobeerd maximaal invulling te geven aan waar parlement en democratie volgens ons voor moeten staan. Dat politiek een bijzonder interessant werkterrein is, zal voor u niets nieuws zijn. Het is evenwel ook een bijzonder riskant gebied, een gevaarlijk kruispunt van maatschappelijke invloeden, noden en politieke beleidsvoering. Dat kruispunt wordt bevolkt door politici die – laat het mij voorzichtig zeggen – elkaar het licht niet altijd gunnen.

Als we terugblikken, zijn we tevreden, maar nog niet voldaan. We zijn tevreden om het stuk politieke weg dat we hebben afgelegd, de barrières die we hebben genomen, de resultaten die we hebben geboekt, de relaties en vriendschappen die zijn ontstaan. We zijn echter niet voldaan. Dat kan ook niet, want het werk van een parlements lid is nooit af. Het is een constant inspelen op nieuwe evoluties en nieuwe tendensen, het kritisch evalueren van processen, het inschatten van nieuwe uitdagingen die op ons afkomen, enzovoort. Het is het voortdurend voortbouwen aan een maakbaar democratisch Vlaanderen.

We kijken alle vijf vandaag dankbaar terug naar het stuk weg dat we samen hebben afgelegd, maar we kijken evenzeer met een niet aflatende energie vooruit naar de opdracht die ons nog te wachten staat, ook al zal die toekomst ook voor ieder van ons weer niet eenduidig zijn. Ik hoop van harte dat we dat kunnen doen met dezelfde collegialiteit, met dezelfde inzet, maar eveneens met de nodige humor en zin voor relativiteit.

Ten slotte wil ik namens ons allen nog een dankwoord richten aan alle medewerkers van het Vlaams Parlement van hoog tot laag, die ons met hun inzet en competentie bij het uitoefenen van onze opdracht dag aan dag bijstaan. (*Applaus*)

De voorzitter : Geachte collega's, dames en heren ministers, graag nodig ik u samen met de jubilarissen en genodigden uit in de Schelp, waar het Vlaams Parlement u een receptie aanbiedt. Ik stel voor dat we de jubilarissen daarbij laten voorgaan.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

– *De vergadering is gesloten om 12.32 uur.*
